

WYJAŚNIENIE ZMIAN DOKONANYCH

W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ

Z HISTORII I TERAŹNIEJSZOŚCI ORAZ Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE,

W WERSJI z 2022 r.

Zespół dokonujący skrótów w podstawach programowych związanych z edukacją obywatelską, a wprowadzonych w roku 2022 starał się wziąć pod uwagę uzasadnione krytyki wobec tych podstaw formułowane podczas dyskusji społecznej, a zarazem zachować spójność zapisów i uszanować ogólną koncepcję tego curriculum, odczytaną jako:

- przekonanie o fundamentalnym związku między znajomością historii najnowszej a świadomym i odpowiedzialnym uczestnictwem w życiu wspólnoty politycznej,
- wspieranie wrażliwości republikańskiej poprzez akcentowanie jednostkowych powinności wobec Rzeczypospolitej, dobra wspólnego wszystkich obywateli i obywaterek,
- docenienie udziału tradycji klasycznej i chrześcijańskiej w życiu wspólnoty politycznej,
- otwierania pola do dyskusji nad istotnymi trendami zmieniającymi rzeczywistość społeczną, kulturową i polityczną XX i XXI wieku oraz nad wyzwaniem, z którymi współcześnie musimy się mierzyć.

Zarazem uczyniliśmy założenie, że *Historia i teraźniejszość*, mimo historii w nazwie, jest częścią edukacji obywatelskiej, a nie historycznej, co ma swoje konsekwencje dla wyboru wymagań do usunięcia i czemu daliśmy wyraz w zmienionej części *zalecanych warunków realizacji*.

Przyjąwszy zatem perspektywę edukacji obywatelskiej, uwzględniając krytyki i starając się respektować koncepcję poprzedników zastosowano następujące klucze zmian:

- usuwano fragmenty wymagań, które wprowadzały szczegółową faktografię wyraźnie przenosząc akcent z edukacji obywatelskiej na historyczną, a przez swój dobór często sugerowały jednoznaczną interpretację jakiegoś zagadnienia,
- usuwano wymagania lub ich fragmenty, które przez swą szczegółowość naruszały pożądaną granicę między podstawą programową a programem nauczania wybranym dla klasy przez nauczyciela / nauczycielkę,
- usuwano wymagania lub ich fragmenty, w których użyto terminologii ujawniającej wyraźną predylekcję dla jakiegoś wyboru światopoglądowego lub politycznego,
- usuwano wymagania lub ich fragmenty, które prezentowały jako rzecz ustaloną kwestię, które nie są przedmiotem konsensusu naukowego, a forma wymagania uniemożliwiała taką jego zmianę, aby umożliwić dyskusję na lekcji możliwej kontrowersji,
- usuwano powtórzone wymagania, które ujęte w HiT powracały w tej samej lub prawie identycznej formie na poziomie rozszerzonym.

Weronika Dziąg, nauczycielka w LO
dr Sebastian Rajewicz, Szkoła Edukacji PAFW i UW, nauczyciel w SP i LO
Aleksander Pawlicki, Szkoła Edukacji PAFW i UW, nauczyciel w LO (Koordynator
Zespołu)